

Tilsynsrapport for Skibotn statlig mottak 2010

Tilsynsrapport, Skibotn statlig mottak, 26.05 – 27.05 2010

Forord

Tilsynsrapport, fra UDI Regionkontor Nord, 26.05 – 27.05 2010

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDI) styringsdokumenter for mottaksdrift

Styringsdokumentene omfatter RS 2010 – 083 Reglement for drift av statlige mottak, RS 2010- 150 Satsningsområder for statlige mottak i 2010, samt øvrige rundskriv, rutinebeskrivelser og veiledere. Driftsoperatørs tilbud om drift av mottak samt inngått avtale om drift av mottak legger rammene for driften.

Rapporten er en del av UDIs årlige tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en gjennomgang av hele eller deler av mottaksdriften og en kontroll av om kravene i styringsdokumentene på de aktuelle områdene er oppfylt.

Denne rapporten omfatter vurderinger av

- om aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- om mottaket driver sin virksomhet innenfor de rammer som er avtalt

Rapporten baserer seg på den kunnskap UDI har om mottaket basert på løpende kontakt, tilsendte dokumenter og særskilt innhentet informasjon. Informasjon kan være innhentet både fra mottaket selv, fra beboere, fra vertskommunen og fra mottakets øvrige samarbeidspartnere. Forhåndsmeldte eller uanmeldte tilsynsmøter inngår i informasjonsinnhenting.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og ansatte om UDIs vurderinger av driften, samt å gi eventuelle pålegg med frister.

Avvik defineres som manglende oppfyllelse av UDIs krav.

Merknad er forhold som ikke kan defineres som avvik, men der UDI mener mottaket har et forbedringspotensial.

Innholdsfortegnelse

Vurdering av mottakets drift på årets tilsynsområder	3
1. RS 2008 – 35 Reglement for økonomiske ytelser til beboere i statlig mottak.....	4
1.1 Pkt. 2.1 i pengereglementet	4
1.2 Pkt. 2.2 i pengereglementet	5
1.3 Pkt. 4.6, 4.7, 4.9, og 5.10 i pengereglementet.....	6
2. RS 2008-026 Krav til databehandling og taushetsplikt i statlige mottak.....	7
3. RS 2008-032 Krav til etiske retningslinjer i statlig mottak.....	8
4. RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlig mottak.....	9
5. RS 2009-029 Krav til bruk av tolk og språkassistenter i statlig mottak	12
6. RS 2010-148 Krav til returarbeid i ordinære statlig mottak	14
7. RS 2000-054 Krav til mottakenes samarbeid med lokale instanser (lokalsamfunnsarbeid).....	15
8. Spesielle emner knyttet til arbeid med enslige mindreårige	16
RS 2010-175 Krav til arbeid med barn og unge i statlig mottak og ”Faglige retningslinjer for arbeid med barn i statlig mottak”	16
9. Øvrige kontrollpunkter	18
10. Oppfølging av tilsyn 2009	19
11. Oppsummering av avvik/merknader	20
11.1 Avvik	20
11.2 Merknader	21
Mottakets arbeid er vurdert ut fra følgende kilder	22

Vurdering av mottakets drift på årets tilsynsområder

Målsetting:

Et statlig mottak skal være et mest mulig normalt bosted for personer i en unormal livssituasjon. Mottaket skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne. Tilbudene skal ha en nøktern men forsvarlig standard.

Skibotn mottak er et desentralisert mottak med 148 beboere fordelt i hus og leiligheter i to kommuner.

Mottaket består av to ordinære avdelinger og en avdeling for enslig mindreårige. Administrasjonen, en ordinær avdeling samt avdeling for enslige mindreårige ligger i Skibotn, som er i Storfjord kommune. Den tredje avdelingen ligger i Olderdalen, som tilhører Kåfjord kommune.

Under UDIs tilsynsbesøk kom det fram at både mottakets personale og beboere vektlegger trivsel og trygghet for alle. Personalet har et årvåkent øye for enkeltpersoner og ulike grupper ved mottaket. Mottaket har generelt gode rutiner for å ivareta sikkerhet for beboerne.

Når det gjelder beboerrettede aktiviteter har mottaket et godt og variert tilbud. I tillegg til flere tilbud i lokalmiljøet arrangeres det bl.a. månedlige handleturer til Tromsø.

Administrative, økonomiske og faglige rutiner er i all hovedsak ivaretatt. Noen avvik og merknader er gitt på området. Mottaket bør fortløpende gå gjennom personmappene og fjerne unødige papirer.

UDI vil særlig trekke frem mottakets gode samarbeid med sektormyndighetene. Det formelle og uformelle nettverket er mangfoldig og godt. Det kan synes som om beboerne er godt integrert i de to kommunene.

Mottaket har en noe variert standard på boligmassen. UDI anbefaler mottaket om erstatte en av boenhetene ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn, da den ikke holder tilstrekkelig standard.

Vi har inntrykk av at mottaket fungerer veldig godt, noe som bekreftes gjennom dialog med beboerne, personalet og tilbakemeldinger fra eksterne samarbeidspartnere. Mottaket har jobbet mye med å skape gode relasjoner til lokalsamfunnet, og ser ut til å ha lykket med det. Personalet viser positive holdninger og viser vilje og evne til å være løsningsorientert.

1. RS 2008 – 35 Reglement for økonomiske ytelser til beboere i statlig mottak

Målsetting:

Pengereglementet skal sikre en felles standard for mottakenes beregning av økonomiske ytelser til beboer som ikke på annen måte er i stand til å dekke sine økonomiske behov.

Reglementet skal også sikre en felles standard for UDIs saksbehandling av tilleggsytelser til beboer med særskilte behov.

1.1 Pkt. 2.1 i pengereglementet

Tilsynet har hatt fokus på

- Signering av skjema for transporterklæring (barnetrygd) og inntekt og formue er signert
- Riktig basis beløp for barn er signert
- Nedkomststønad
- At inntektskontroll er fulgt opp

UDIs kommentarer

For et tilfeldig utvalg av beboere ble det kontrollert flere elementer i økonomidelen på Systemet for elektronisk samhandling (Sesam). Kontrollen har vist at mottaket generelt sett har god orden og gode rutiner, men har forbedringspotensial når det gjelder rutiner for signering av transporterklæringer. Stikkprøver viser at transporterklæringer for personer på enslig mindreårig avdelingen mangler både i personmapper og på Sesam. Gjennom tilsynsmøtet kom det også frem at mottaket ikke er kjent med at denne rutinen. I tillegg viste kontrollen at for en av familiene som ble kontrollert, var ikke signert transporterklæring registrert i Sesam.

Alt var i orden ved kontrollen av de øvrige elementene: alle kontrollerte personer hadde signert skjema for egenerklæring om inntekt og formue. Mottaket utbetaler riktig sats til barna i forhold til alder.

Mappekontrollen viser imidlertid at det er personlige papirer i mappene. Dette er gjennomgående for alle mappene vi sjekket.

		Frist for endring
Avvik	<p>DAM økonomi pkt. 8.2.7.3</p> <p>”UDIs skjema for Transporterklæring – forskottering av barnetrygd skal sikre at det søkes om barnetrygd og er en bekreftelse/avtale om at barnetrygd kan utbetales direkte til beboer. Det er ikke frivillig å søke om barnetrygd.</p> <p>Ulike hendelser skal registreres i økonomijournalen og det er tilstrekkelig at disse hendelsene registreres på den i familien som signerer transporterklæringen/søknaden etc.”</p> <p>Det manglet registrering av transporterklæring på barnetrygd i en sak. Stikkprøver viser at transporterklæringer for personer på enslig mindreårig avdelingen mangler både i personmapper og på Sesam. Mottaket må kontrollere at alle transporterklæringer på barnetrygd er registrert.</p>	01.09.10
Avvik	<p>RS 2008-026 Krav til databehandling taushetsplikt i statlig mottak.</p> <p>Pkt. 5a) ”sikre at mottaket kun behandler personalopplysninger som UDI har stilt til rådighet eller som samles inn på vegne av UDI” Mappekontrollen viser at det er personlige papirer i mappene. Dette er gjennomgående for alle mappene vi sjekket.</p>	01.09.10
Merknader	Ingen	

1.2 Pkt. 2.2 i pengereglementet

<p>Tilsynet har hatt fokus på</p> <p>Tilsynet har hatt fokus på</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fraværsregistrering i Sesam • At mottaket har skriftlige rutiner for permisjonshåndtering
--

UDIs kommentarer

Ved årets tilsyn var det ifølge Sesam 1 beboer som hadde permisjon.

Mottaket har gode rutiner for oppfølging av fraværsregistrering.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

1.3 Pkt. 4.6, 4.7, 4.9, og 5.10 i pengereglementet

Tilsynet har hatt fokus på

- Riktig sats for basis for personer med ukjent identitet (prosedyrekode ID), dublinere og beboere på sykehus og krisesenter
- At mottaket sender refusjonskrav på faktiske utgifter

UDIs kommentarer

Vi har kontrollert om mottaket bruker riktig sats for basis på personer med prosedyrekode DU (dubliner) og ID (tvil om identitet), samt personer på sykehus/krisesenter i Norge. På kontrolltidspunktet var det ikke noen beboere med ukjent ID. Stikkprøvekontroll av basisutbetaling til personer med prosedyrekoden Dubliner, har vist at mottaket bruker riktig sats.

Mottaket har en person som er innlagt ved en institusjon, og er kjent med at det da skal være reduksjon i basisutbetalingen.

Vi har også kontrollert refusjonskrav for barnehageutgifter, altså sjekket om mottaket sender refusjonskrav på faktiske barnehageutgifter, og funnet alt i orden. Dokumentasjon på utgiftene er i samsvar med refusjonskravet.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

2. RS 2008-026 Krav til databehandling og taushetsplikt i statlige mottak

Målsetting:

All håndtering av personopplysninger i statlige mottak skal ivareta beboernes lovfestede rett til personvern

Tilsynet har hatt fokus på

- Årlig sikkerhetsrevisjon, ansattes taushetserklæring og at alle ansatte har levert politiattest og at DRO/ mottak ikke oppbevarer denne etter at den er kontrollert
- At mottaket ikke har opprettet andre, egne registre som defineres som personregistre
- At helsedokumentasjon ikke er lagret av mottaket
- At mottaket er kjent med at alle forespørsler om innsyn ifbm for eksempel studenter og forskere skal henvises til UDI

UDIs kommentarer

Ifølge egenerklæringen hadde ikke mottaket gjennomført den årlige sikkerhetsrevisjonen i 2009. Ved årets tilsyn var den heller ikke gjennomført, og det forelå ingen systemer for avviksregistrering. Forklaring på dette er at mottaket har sikkerhetsgjennomgang med Bedriftshelsetjenesten på HMS, og personalet har utarbeidet en beredskapsplan for kriser og vanskelige situasjoner som kan oppstå. UDI oppfordrer mottaket til å innarbeide et systematisk system, som synliggjør at risikovurderinger er gjennomført.

Alle ansatte har signert taushetserklæring og fremvist politiattest blir håndtert korrekt. Mottaket har ikke opprettet andre registre, som kan defineres som personregistre. Helsedokumentasjon er ikke lagret på mottaket.

Mottaket er kjent med at forespørsler om innsyn fra studenter og forskere skal henvises til UDI.

UDI finner at sikkerhet og personvern er godt ivaretatt.

		Frist for endring
Avvik	RS 2008-026 Krav til databehandling og taushetsplikt i statlig mottak. Pkt. 5c ”sikre at mottaket har rutiner for årlig sikkerhetsrevisjon. Mottaket har mangelfull loggføring av avvik etter databehandleravtalen – som skal ligge til grunn for den årlige sikkerhetsrevisjonen.	01.10.10
Merknad	Ingen	

3. RS 2008-032 Krav til etiske retningslinjer i statlig mottak

Målsetting:

Statlige mottak har omfattende, sammensatte og krevende oppgaver. Måten de blir håndtert på er avgjørende både for tillitsforholdet til UDI som oppdragsgiver og for forholdet til beboere og lokalsamfunn. Det stilles derfor store krav til integritet og dømmekraft hos så vel driftsoperatører som mottaksansatte. De etiske retningslinjene skal være et verktøy for det kontinuerlige arbeidet med å opprettholde en høy etisk standard i mottaksapparatet.

Retningslinjene bygger på de etiske prinsippene i gjeldende policydokumenter om statens flyktning-, innvandrings- og mangfoldspolitikk, samt på allment aksepterte verdier og normer som rettferdighet, likebehandling, pålitelighet og lojalitet.

Tilsynet har hatt fokus på

- At alle ansatte er kjent med at de skal rette seg etter UDIs vedtak og retningslinjer
- Ansatte er kjent med kravet om at de skal være tydelige mht rolle og ansvar, samt kun ha en profesjonell relasjon til beboerne
- Taushetsplikt både i og utenfor arbeidssituasjonen

UDIs kommentarer

Mottaket har gode rutiner for å følge opp at de ansatte blir kjent med UDIs vedtak og retningslinjer. Rundskrivet er godt kjent og har dannet grunnlag for utarbeidelsen av egne retningslinjer. Disse er også oversatt til aktuelle språk og oppslått og tilgjengelig for alle beboere. Gjennom morgenmøter og månedlige personalmøter blir eventuelle problemstillinger tatt opp og diskutert.

Taushetsplikten synes å bli ivaretatt på en god og forsvarlig måte.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

4. RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlig mottak

Målsetting:

Statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig boligtilbud som skal sikre beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.

Tilsynet har hatt fokus på

- Renhold på mottaket og oppfølging av husreglene
- Befaring av administrasjon, boliger og fellesarealer
- Sikkerhet for kvinner
- Brannberedskap
- Rutiner og håndtering av kriser og overgrep

UDIs kommentarer

Mottaket består av to ordinære avdelinger og en avdeling for enslig mindreårige. Administrasjonen, en ordinær avdeling samt avdeling for enslige mindreårige ligger i Skibotn, som er i Storfjord kommune. Den tredje avdelingen ligger i Olderdalen, som tilhører Kåfjord kommune.

Alle boenhetene ved de tre avdelingene ble befart. Tilsynet avdekket at mottaket har en variert standard på boenhetene.

Mottaket kunne vise til gode rutiner for oppfølging av renhold og husregler i boligene. Beboerne har tilfredsstillende med plass og fellesarealene er godt utnyttet. Mottaket har et godt fokus på kvinner. Rutiner for oppfølging og aktiviteter for kvinner er godt ivaretatt. Dette gjelder for alle tre avdelingene.

Avdelingen for enslig mindreårige er i hovedbygningen, som tidligere har vært et hotell. Avdelingen er plassert i andre etasje i en korridor med rom på hver side. Standarden på rommene er akseptable, mens badene bærer preg av slitasje og langvarig drift uten oppgradering. I første etasje ligger administrasjonen, informasjonsrommet, barnebasen og her bor i tillegg kvinner og barn. Alle disse lokalene holder en tilfredsstillende standard hvor trygghet og sikkerhet er godt ivaretatt

I et av husene var vaske- og tørkemuligheter ikke tilfredsstillende. I denne boligen var vaskemaskinen plassert i en kald grovkjeller med ubehandlet murgulv. Mottaket ble oppfordret til å utbedre forholdene umiddelbart. I den samme boligen var vinduet på badet i slik dårlig forfatning at regionkontoret anmodet mottaket om å skifte det ut. Vinduet er plassert på vegg i dusjen slik at langvarig slitasje har resultert i råte rundt hele vinduet.

I en annen boenhet var standarden på boligen så dårlig at UDI oppfordret mottaket om å erstatte denne boligen. Huset bar preg av manglende vedlikehold og standarden på kjøkkenet og badet var ikke tilfredsstillende. Gjennom møtet med samarbeidsrådet kom det også frem at beboerne ikke var fornøyd med denne boligen. Mottaksleder er kjent med problemet, men på grunn liten tilgang til andre boliger har de valgt å beholde denne boenheten.

Avdelingen i Olderdalen har en gjennomgående god standard på boligene, men en av boligene tilfredsstilte ikke våre krav til vaskemuligheter. UDI anmodet mottaket om å kjøpe flere vaskemaskiner eller anskaffe seg en industrimaskin, slik at beboerne får en tilfredsstillende tilgang til vask av klær.

Ved avdelingen i Skibotn er vaktmesteren brannvernleder. Han har opplæring fra brannskolen på Evenskjer. I tillegg har flere ansatte brannvernlederkurs. Det gjennomføres brannøvelser, og det er informasjonsansvarlig som har ansvaret for opplæring.

UDI vurderer brannsikkerheten som tilfredsstillende.

Ved avdelingen i Olderdalen er miljøarbeideren som brannvernleder. Her utføres brannøvelser en gang i måneden med tidsmålinger på evakuering av bolig. I tillegg er det rutiner for rengjøring av kjøkkenvifter. Etter branntilsyn er det montert sprinkelanlegg i en av boenhetene. Enkelte ansatte har gjennomgått brannopplæring. UDI vurderer brannsikkerheten som tilfredsstillende.

Når det gjelder rutiner og håndtering av kriser og overgrep har mottaket utarbeidet en egen beredskapsplan. UDI berømmer mottaket for arbeidet som er lagt i dette.

		Frist for endring
Avvik	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>En boenhet ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn oppfylt ikke våre krav til hygieniske boforhold. Boligen er gammel og slitt, og synes å mangle vedlikehold. I tillegg mangler noen av skapene på kjøkkenet hengsler, samt kjøkkenviften ute av stand.</p>	01.10.09
Merknad	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>I et av husene ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn var vaske- og tørkemuligheter ikke tilfredsstillende. I denne boligen var vaskemaskinen plassert i en kald grovkjeller med ubehandlet murgulv.</p>	01.09.10
Merknad	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>Avdelingen i Olderdalen har en gjennomgående god standard på boligene, men en av boligene tilfredsstilte ikke våre krav til vaskemuligheter. Alle beboerne har ikke en tilfredsstillende tilgang til vask av klær. UDI anmodet mottaket om å kjøpe flere vaskemaskiner eller anskaffe seg en industrimaskin.</p>	01.09.10

5. RS 2009-029 Krav til bruk av tolk og språkassistenter i statlig mottak

Målsetting:

Bruk av tolk og språkassistenter er mottakenes viktigste hjelpemiddel for å kunne utføre det beboerrettede arbeidet i tråd med den avtalen driftsoperatør har inngått med UDI, samt for å sikre prinsippene om ikke-diskriminering, brukertilpasning og respekt for annerledeshet, i tråd med mottakenes etiske retningslinjer

Tilsynet har hatt fokus på

- Bruk av tolk/språkassistenter ifht. Gjennomføring av obligatorisk informasjonsprogram
- Mottakets budsjett/regnskap for utgifter til tolk

UDIs kommentarer

Mottaket bruker mye tolk og har god erfaring med dette. Mottaket viser til at bruk av tolk medvirker til at beskjeder blir bedre forstått og virker forebyggende for problemer i mottaket. Mottaket har ikke språkkunnskaper i personalet som er i samsvar med beboernes språk, så slik språkassistanse benyttes ikke. Driftsoperatør har et høyt tolkebudsjett, og dette benyttes fullt ut.

De ansatte er bevisste på hvordan tolk skal benyttes og har gode rutiner for det.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

Kort oppsummering fra vertskommunene

Kåfjord kommune er godt fornøyd med samarbeidet med Skibotn mottak, avdeling Olderdalen. Representanter fra kommunen er med på møter med mottaket en gang i måneden for utveksling av informasjon med mer.

Alle barna ved mottaket har plass i barnehage, og barna i skolen er godt integrert. Det er et tett samarbeid med helsevesenet og beboerne er godt integrert i bygda.

Storfjord kommune er i stor grad fornøyd med samarbeidet med Skibotn mottak. Derimot er kommunen mindre fornøyd med samarbeidet mellom skolen og avdelingen for enslige mindreårige ved mottaket. Kommunikasjonen mellom mottaket og skolen fungerer dårlig. Oppfølging av rutiner er mangelfull

Kort oppsummering av informasjon fra møte med beboerne

Samarbeidsrådene (SR) ved de tre enhetene opplyser at de har oversikt over hvor mye penger de har til disposisjon hver måned. De møtes jevnlig og drøfter ulike temaer på møtene. Samarbeidsrådene har god kommunikasjon med mottaket og de mener de er med på å bestemme. De peker på at beboerne deltar aktivt i aktiviteter både utenfor og i mottaket.

SR melder om lite konflikter på mottaket, og opplever at oppståtte konflikter blir håndtert godt av personalet og beboerne selv. Beboerne føler seg trygge og godt ivaretatt på mottaket.

Gjennom møtet kom det frem at beboerne ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn, er misfornøyde med standarden på en av boligene. UDI viste til at dette er en sak de kan ta opp med mottaket. Det kom også fram at noen av beboerne ved avdelingen i Olderdalen ikke har tilgang til norske fjernsynskanaler i boligene, noe de sterkt ønsket. Dette ble etter møtet tatt opp med mottaket, og det ble muntlig avtalt at det skulle følges opp nærmere. Det ble også vist til at disse beboerne har tilbud om norske kanaler på fellesrommet i administrasjonsbygget.

Kort oppsummering fra lensmannskontoret

Skibotn mottak, avd. Skibotn og Olderdalen, fungerer godt i lokalsamfunnet.

Mottak og politiet samarbeider om rettledning overfor beboere (lovlige og ulovlige iht. norsk lov) og politiet har en fast representant i et samarbeidsutvalg som foruten politiet består av representanter fra ulike kommunale institusjoner.

Kommunikasjon og samarbeid mellom mottaket og politiet fungerer godt.

Politiet vurderer de forvaltningsmessige oppgaver overfor beboere i mottak som gode.

Kort oppsummering fra arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet gjennomførte tilsyn ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn, den 12. november 2009. Tilsynet ble gjennomført som en samtale mellom de tilstedeværende.

Temaer som ble tatt opp:

- Kartlegging, risikovurdering og handlingsplan og tiltak i forbindelse med vold og trusler
- Rutiner for melding, håndtering og oppfølging av eventuelle vold - og trusselsituasjoner
- Informasjon
- Opplæring
- Verneombud/sikring av arbeidsmiljøkompetanse
- Kommunikasjon og medvirkning i HMS arbeidet
- Bedriftshelsetjeneste
- Arbeidsgivers opplæring
- Tidspress

Tilsynsrapport og varsel om tre pålegg er sendt ut den 18.12.09 og mottaket har innen fristen etterkommet påleggene.

6. RS 2010-148 Krav til returarbeid i ordinære statlig mottak

Målsetting:

Rundskrivet skal bidra til enhetlig oppfølging av kvalitetssikring i statlige mottak av arbeidet med å tilrettelegge for frivillig retur til hjemlandet for beboere som har endelig avslag på sin asyløknad.

Tilsynet har hatt fokus på

- At mottaket har en returansvarlig
- Mottakets rutiner for å sikre at alle ansatte har tilstrekkelig kunnskap om retur
- Hvordan mottaket kommuniserer temaet om retur både på den formelle og den uformelle arenaen
- Mottakets gjennomføring av returinformasjon

UDIs kommentarer

Skibotn mottak, avdeling Skibotn, avdeling Olderdalen, samt avdelingen for enslige mindreårige har et godt fokus på retur. Mottaket har kommet langt med å implementere rutiner som skal sikre at alle ansatte har tilstrekkelig kunnskap om retur. Eksterne samarbeidspartnere inviteres når International Organisation og Migration (IOM) kommer på mottaket for å informere om organisasjonen og de ulike reintegreringsprogrammene. I år var alle hjelpevergene også invitert. Ansvar for retur er fordelt på fire personer, men også helsesøster er en naturlig samarbeidspartner i returarbeidet..

Informasjonen om retur gjennomføres i dag iht. våre krav. UDI vurderer at mottaket har et godt fokus på årets satsningsområde.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

7. RS 2000-054 Krav til mottakenes samarbeid med lokale instanser (lokalsamfunnsarbeid)

Målsetting:

Mottakenes lokalsamfunnsarbeid skal sikre god kommunikasjon og samhandling mellom mottakets personale og beboere og lokalsamfunnet, bidra til å fremme kunnskap om mottakssystemet og asylpolitikken og fremme prinsippene om ikke-diskriminering, brukertilpasning og respekt for annerledeshet.

Tilsynet har hatt fokus på

- Kontrollere mottakets rutiner for samhandling med politiet ifbm uttransportering (skriftlige rutiner?)
- Mottakets rutiner for informasjon til lokalsamfunnet om gjeldende innvandringspolitikk
- Informasjon til berørte naboer/næringsdrivende om forhold som kan angå dem

UDIs kommentarer

Mottaket har et godt og formalisert samarbeid med politiet i.fbm. uttransportering.

Skibotn mottak, har som målsetting å sikre gode relasjoner mellom mottakets beboere og lokalsamfunn. For at dette skal fungere i praksis har mottaket i samarbeid med samarbeidsrådet utarbeidet en egen plan for lokalsamfunnsarbeidet. Her har de satt opp ulike aktiviteter som de ønsker gjennomført ved hjelp av ulike metoder.

I tillegg har mottaket opprettet et kulturfond på 30.000,- som skal fordeles til lag/foreninger som samarbeider godt med beboerne. Dette fondet er fordelt mellom kommunene, slik at 10.000,- tilfaller Kåfjord kommune og resterende beløp tilfaller Storfjord kommune.

Mottaket samarbeider godt med kommunen der beboerne aktivt er med i ulike arrangementer i kommunen. I tillegg er media brukt bevisst for å fortelle lokalsamfunnet om hva mottaket driver med.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

8. Spesielle emner knyttet til arbeid med enslige mindreårige

Målsetting:

UDIs krav skal bidra til å kvalitetssikre mottakets arbeid med enslige mindreårige beboere, slik at de som gruppe får et likeverdig bo - og omsorgstilbud under mottaksoppholdet og den enkelte ungdommen får en strukturert og målrettet omsorg som bidrar til en trygg og meningsfylt hverdag.

RS 2010-175 Krav til arbeid med barn og unge i statlig mottak og ”Faglige retningslinjer for arbeid med barn i statlig mottak”

Tilsynet har hatt fokus på

- Tilpasset informasjon
- Sikring av omsorg
- Tilgang til verger
- Organisering av dagen
- Tilgang til leksehjelp
- Tilgang til særkontakt
- Konflikthåndtering

UDIs kommentarer

Mottaket har et godt og tilpasset informasjonstilbud, som underbygges av flere praktiske aktiviteter.

Skibotn mottak, avdeling enslige mindreårige, er kjent med rutiner som sikrer at beboere ikke flytter til slekt uten forhåndsgodkjenning fra den aktuelle kommunen. Dette har for øvrig ikke vært aktuelt for mottaket.

Mottaket har gode rutiner som skal sikre at hjelpeverger skal kunne ivareta sitt ansvar og sine oppgaver overfor beboerne. Personalet er behjelpelig med bestilling av tolk og legger til rette for at beboer og verge møtes.

Mottaket viser til at de er kjent med etiske dilemmaer som kan oppstå mellom beboere og verger. Dette er blitt drøftet gjennom informasjonsmøter med vergene. Beboerne er blitt informert om hvilke oppgaver vergene har i forhold til dem. Vergene deltar blant annet på IOMs møter.

Det er tillitsvalgte og verneombud som godkjenner turnusen til de ansatte ved avdelingen for enslige mindreårige.

Mottaket er svært bevisst på nødvendigheten av å ha struktur og et godt og variert aktivitetstilbud. Det har også fokus på at beboerne spontant kan delta i lokale aktiviteter slik som fisketurer og lignende. Derimot er ikke mottaket komfortabel med måten skolen har lagt opp undervisningen for beboerne. Utfordringen ligger i at beboere går på skolen til ulike tider, noe som fører til at organiseringen av leksehjelp blir en utfordring. Leksehjelpen tilbys i dag av miljøarbeider.

Alle beboerne har en primær - og en sekundær kontaktperson.

Mottaket har gode rutiner for konflikthåndtering.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

9. Øvrige kontrollpunkter

9.1: Rutiner for håndtering av mulig menneskehandel

9.1 Identifisering og oppfølging

Tilsynet har hatt fokus på

- Implementering av rutiner ved mistanke om menneskehandel

UDIs kommentarer

Mottaket er kjent med temaet, men har ingen erfaringer med menneskehandel. Temaet er drøftet på personalmøter og mottaket er kjent med at UDIs regionkontor har en egen kontakt person på dette området.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

10. Oppfølging av tilsyn 2009

RS 2009-007: Driftsoperatør skal påse at krav og pålegg UDI har gitt i tilsynsrapporten blir fulgt opp innen de frister som er satt.

Tilsynet i 2009 resulterte i ett avvik, som omhandlet manglende rutiner for hvordan sikre forskriftsmessig oppbevaring av person opplysninger.

Ved årets tilsynsmøte ble avvikene drøftet og sjekket ved befaring. Dette avviket var rettet opp, men mappekontrollen viser imidlertid at det fortsatt er personlige papirer i mappene. Dette er gjennomgående for alle mappene vi sjekket.

UDI finner at mottaket fortsatt har et forbedringspotensial på dette området.

11. Oppsummering av avvik/merknader

Avvik defineres som manglende oppfyllelse av UDIs krav.

Merknad er forhold som ikke kan defineres som avvik, men der UDI mener mottaket har et forbedringspotensial.

11.1 Avvik

		Frist for endring
	<p>DAM økonomi pkt. 8.2.7.3</p> <p>”UDIs skjema for Transporterklæring – forskottering av barnetrygd skal sikre at det søkes om barnetrygd og er en bekreftelse/avtale om at barnetrygd kan utbetales direkte til beboer. Det er ikke frivillig å søke om barnetrygd.</p> <p>Ulike hendelser skal registreres i økonomijournalen og det er tilstrekkelig at disse hendelsene registreres på den i familien som signerer transporterklæringen/søknaden etc.”</p> <p>Det manglet registrering av transporterklæring på barnetrygd i en sak. Stikkprøver viser at transporterklæringer for personer på enslig mindreårig avdelingen mangler både i personmapper og på Sesam. Mottaket må kontrollere at alle transporterklæringer på barnetrygd er registrert.</p>	01.09.10
	<p>RS 2008-026 Krav til databehandling taushetsplikt i statlig mottak.</p> <p>Pkt. 5a) ”sikre at mottaket kun behandler personalopplysninger som UDI har stilt til rådighet eller som samles inn på vegne av UDI” Mappekontrollen viser at det er personlige papirer i mappene. Dette er gjennomgående for alle mappene vi sjekket.</p>	01.09.10
	<p>RS 2008-026 Krav til databehandling og taushetsplikt i statlig mottak.</p> <p>Pkt. 5c) ”sikre at mottaket har rutiner for årlig sikkerhetsrevisjon. Mottaket har mangelfull loggføring av avvik etter databehandleravtalen – som skal ligge til grunn for den årlige sikkerhetsrevisjonen.</p>	01.10.10

	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>En boenhet ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn, oppfylte ikke våre krav til hygieniske boforhold. Boligen er gammel og slitt, og synes å mangle vedlikehold. I tillegg mangler noen av skapene på kjøkkenet hengsler, samt kjøkkenviften ute av stand.</p>	01.10.10
--	--	----------

11.2 Merknader

		Frist for tilbakemelding
	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>Avdelingen i Olderdalen har en gjennomgående god standard på boligene, men en av boligene tilfredsstilte ikke våre krav til vaskemuligheter. Alle beboerne har ikke en tilfredsstillende tilgang til vask av klær. UDI anmodet mottaket om å kjøpe flere vaskemaskiner eller anskaffe seg en industrimaskin.</p>	01.09.10
	<p>RS 2008-031 Krav til innkvarteringstilbud i ordinære statlige mottak</p> <p>Målsetting</p> <p>Ordinære statlige mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig innkvarteringstilbud som sikrer beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.</p> <p>Pkt. 3</p> <p>b) Alle beboere skal ha tilfredsstillende hygieniske boforhold og ha gratis tilgang til vaskemaskin og tørk av klær.</p> <p>I et av husene ved Skibotn mottak, avdeling Skibotn var vaske- og tørkemuligheter ikke tilfredsstillende. I denne boligen var vaskemaskinen plassert i en kald grovkjeller med ubehandlet murgulv.</p>	01.09.10

Mottakets arbeid er vurdert ut fra følgende kilder

Dokumentasjon:

Årsrapport 2009

Regnskap 2009

Årsplan 2010

Budsjett 2010

Egenerklæring 2010

Rapport fra arbeidstilsynet

Brev fra politiet

Brev fra Storfjord kommune

Brev fra Kåfjord kommune

Andre informasjonskilder:

Telefonsamtale med mottaksleder

Regionkontorets generelle kunnskap til driften gjennom løpende veiledning og oppfølging av mottaket.

Sesam

Tilsynsmøte på mottaket 26 – 27.05.10

Deltakere:

Wiggo Hansen, mottaksleder

Idar Johansen, økonomikonsulent

Ellen Rydning, avdelingsleder enslig mindreårige avdeling.

Gerd Tove Garden, barne- og kvinneansvarlig

Torill Letto, informasjonsansvarlig

Randi Hansen, avdelingsleder Olderdalen

Ken Stian Larsen, miljøarbeider

Einar Nilsen, informasjonsansvarlig

Sturla R. Valderaune, UDI Regionkontor Nord

Nina Pettersen, UDI Regionkontor Nord